

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Epigrammatum Ioan

Owen, John

Amstelodami, 1669

Liber tertius

urn:nbn:de:bsz:31-101098

EPIGRAMMATUM

LIBER TERTIUS.

1 *Ad Illuſtriſſimam & laudatiſſimam Dom. Mariam
Neville, Patronam ſuam.*

TE quoties laudo, nihil mentior, at nec adolor;
Laudis nulla capit pluſve, minusve cupit.
Non queris, ſis laude licet digniſſima, laudem:
Eſt inter laudes hæc prope ſumma tuas.

2

Ad eundem.

QUæ parentis onus, cum nondum nata fuiſſes,
Matris erar; nunc es nata parentis honos?

3

Ad Lectorem de ſuo libro.

NE tibi non placeant vereor, mea carmina, lectos
Candide; ne placeant, lector inepte, tibi.

4

*Elizabethæ nuper Anglorum Regine vir-
ginis partus.*

SCotia nobiſcum gentem concreſcit in unam;
Iſte tuæ partus virginittatis erar,
Eſt unire magis, quam multiplicare beatum:
Tuque magis felix non pariendo parens.

5

Ad Hollandum, 1602.

TU non invita geſtiſti bella Minerva,
Anglorum Pallas dum tibi ferret opem.
Fortunæ tora verſa tuæ eſt; mors (alter Ulyſſes)
Pallada ſurripuit Palladiumque ruum.

6

Ad Jacobum Regem Britannie, &c.

AUrea præfati venit jam Principis ætas,
Bruti indiviſum qui diadema gerat;
Et penitus toto diviſo ſorbe Britannos
Uniat, & palmam pacis in orbe ferat.
Ut qui paciſce ſentit, jam dicere poſſit:
Omne bonum nobis ex * Aquilone venit.
* Owenus enim Henric. 7. avus ex Boreali
Wallia, Jacobus 1. ex Boreali Britannia ortus.

7 Ad

7 *Ad Henricum Principem.*
SPes Britonum soboles tanto speranda parenti,
 Dimidium matris, dimidiumque patris.
 Nobilium exemplar, sed vix imitabile, morum,
 Quos cuncti, quamvis pauci imitentur amant?
 Insevitne tibi pater hoc ex traduce mores?
 An dedit in mammis mater? utrumque puto.

8 *Βασιλῆον δῶρον.*
NII opus autorem hunc; nihil hunc laudare libel-
 lum,
 Hoc opus autorem laudat, hic autor opus.

9 *Ad Dominam Mariam Neville Comitissæ Dorcestriæ
 filiam, patronam suam.*
DICIT te Speculum formosam, Fama pudicam;
 Mentitur Speculum nil tibi, Fama nihil:
 Fama malum, quo non aliud velocius ullum,
 Aufatamen de te nil male Fama loqui.

10 *De Cecilia ejusdem filiola. Ad eandem.*
NEMO potest animi mores effingere pictor:
 Attamen hæc mores monstrat imago tuos.
 11 *Ad Lectorem candidum.*
OPTIMA quæ bona sunt; mediocria, quæ mala, dices
 Carmina iudicio, lector amice, tuo.

Ad Lectorem nigrum.
PESSIMA quæ mala sunt: mala, quæ mediocria, dices
 Carmina censura, lector, iniqua tua.
 12 *Herculis bivium. Ad nobilem opt. spei adole-
 scentem D. Thomam Puckering.*

SUNT qui in quadriviis triviiisque insigniter errant:
 Herculis in bivio maximus error inest.

13 *De virtute. Ad Mauritium Merick,
 cognatum suum.*
COTEMNIT laudem virtus, licet usque sequatur
 Gloria virtutem, corpus ut umbra suum.
 Est etenim virtus aliquid, nil gloria: sicut
 Est aliquid corpus, corporis umbra nihil.

14 *Horologium vitæ. Ad D. Joannem
 West, amicum suum.*
LATUS ad Occasum, nunquam rediturus ad Ortum,
 Vivo hodie, moriar cras, here natus eram.

50. LIBER TERTIUS.

15 *De Deo.*

T Anrus es, Euclides quantum comprehendere nescit;
Et talis, qualem nescit Aristoteles.

16 *De Atheo.*

I nspiciens in corde suo, Non est Deus, inquit,
Dixit; at hoc nullus credidit insipiens.
Insipiens negat esse Deum si nemo, quis ergo
Atheus est? Nullum qui cupit esse Deum.

17 *Caritas.*

U T nisi quæ sit amans, conjux est nulla fidelis;
Sic ibi nulla fides est, ubi nullus amor.

18 *Dives & Lazarus.*

E St in Euangelio, verum sine nomine, Dives;
Pauper, ubi æternum, Lazare, nomen habes.

19 *Crescite & multiplicamini.*

P RImus homo fuerat primum res unæ; postquam
Facta fuit mulier prima, fit ipse duo.
Divisum postquam Deus Evæ junxit Adamum,
Ante velut fuerat, non duo, at unus erat.
Multiplicavit eum primo Deus ergo: deinde
Uni it, ut posset multiplicare magis.

20 *Unio.*

U Nio divina est, divisio Dæmone nata est:
Unas enim Deus est, Dæmones innumeri.

21 *Tres tenetores.*

T Res: Caro, & immundus Mundus, Satanasque,
sophistæ:

Hic Logicus, reliqui Rhetores ambo boni.

22 *Spiritus & Caro.*

S Piritus huc illuc, miserum Caro me trahit: in me
Divisum Imperium cum Jove Cæsar habet.

Pax vobis; siquidem vos inter amabilis esset
Pax semel, in toto pax simul orbe foret.

23 *Homo homini Lupus, Homo homini Deus.*

H UmANO generi Lupus & Deus est homo, quare?
Nam Deus est homini Christus. Adamque lupus.

24 *Verbum Domini.*

P Auca vident homines. Deus omnia prævidet; inde
Vanus homo loquitur sæpe, Deusque semel.

25 *Vix*

Via lata & angusta.

25
Jussit ad angustam magno conamine vitam
 Ire per angustam litera sacra viam.
 In latum te angusta locum nisi semita ducat,
 Ducet in angustum te via lata locum.

S. Johannes Baptista.

26
An te ivit Christum Baptista, ut nuncia Phœbi
 Solem præcurrit lux, aperitque diem.

27
*De Autumno. Ad amicum suum
 D. Richardum Conok.*

Aufert arboribus frondes Autumnus, & idem
 Fert secum fructus; nos faciamus idem.

Miseria vita.

28
Vivere quisque diu, quamvis & egenus & æger,
 Optat, id est, miserum se cupit esse diu.
 Invitus moritur miser & miserabilis Irus;
 Hoc est, invitus desinit esse miser.

29
*De natura & Gratia. Ad Theodorum Priſe
 Theologum, cognatum suum.*

Natura obscuram lucem, ceu Luna, ministrat:
 Sol quasi, splendidius Gratia lumen habet.

Catechismus.

30
Sunt credenda tibi bis sex, orandaque septem,
 Si salvus fieri vis, facienda decem.

Dives.

31
In cœlum dives cur raro ascendit? Avarum
 Pœnitet expensæ, præterea nihili.

32
 * *O spes fallaces! Ad fratrem suum,
 Thomam Owen.*

** Cic. pro Milone.*

Ores fallaces potius! spes vero fideles;
 Quæ vel ad extremum nos comitantur iter.

Redemptor.

33
Unus homo nobis moriendo re situit rem,
 Unus ut humanum perdidit ante genus.
 Non ponebat enim rumores ante salutem,
 Opprobrium causâ factus, Adame, tua.

Spiritus sanctus.

34
Vt semper veniunt ad candida recta columbz:
 Ingreditur Sanctus candida corda Deus.

SCit Sapiens, vult cuique suum jus reddere Justus:
Qui facere hoc audet, Fortis habendus erit.

Lex sine Rege, velut lumen sine sole fuisset:
Rex sine lege, velut sol sine luce foret.
Grex Regem primo legit, Rex cum grege legem
Condidit: hinc legem Rex regit, atque gregem.

Tecum participant in nomine Scorus & Anglus:
Jam tu non solus, Walle, Britannus eris.

Legibus inter se variis qua lege coibunt?
Jungat eos Regni, lex ea summa, Salus.

Henricus Rosas. Regna Jacobus.
Candidus Anglorum celebres rubeosque colores
Secum Cadmæas conferuere manus;
Ovigæque velut Gemini, duo sidera? fratres
Alternas obeunt lucis in orbe vices.
Utque dies nostri succedit, noxque diei.
Utraque sic victrix, victaque sæpe Rosa est;
Donc quæ mater * Cambrorum Mona vocatur,
Insula quam Taciti non tacuere libri.
(Felix prole parens) Oweni † Britonis ortu
Clara, *9tes d^{is} eg^o*, nomine reque tulit.
Ejus enim æterna Princeps de stirpe Rosarum
Altera cui conjux, altera mater erat.
Post varios casus & mille pericula regni,
Connubio stabili junxit utramque Rosam,
Quarum ne fierent aliquo divortia casu,
Regna maritali tu, velut ille Rosas.
* Proverbium Britann. *Mon man Gymri.* † Hic non in-
dignum notatu est Britannico sanguini tergeminum
Britanniæ imperium, occulto quodam fato restitu-
tum. 1. Regn. Scotiæ per Stuartum. 2. regnum
Angliæ per Tyderum. 3. Imperium totius Insulæ per
Jacobum 1. ex utroque oriundum.

NOnaginta duos durabit mundus in annos;
Mundus ad arbitrium sistit obitque tuum.

Cur mundi finem propiorem non facis? ut ne
Ante obitum mendax arguerere, Sapis.

Deus homo.
41 **N**ec sentire Deus, nec mortem homo vincere solus
Posset: utrumque facit Christus; utrumque fuit.

Mors.
42 **M**ors, vitanda malo, sancto invitanda, malorum
Ultimus est finis, vel sine fine malum.

Deus.
43 **I**mmensus Deus est, quia scilicet omnia mensus;
Innumerabilis est, unus enim Deus est.

Miraculum.
44 **M**ireretur populus miracula: nil mihi mirum est,
Præter eum, solus qui facit illa, Deum.

Adami lapsus.
45 **T**heologus animam subiecit lapsus Adami,
Et corpus Medicis, & bona Juridicis.

Ad Adamum.
46 **E**Va, parens mortis, malo te falsa sefellit;
Cumque tuum strueret VÆ, tibi dixit A V E.

Ad Prædicatores.
47 **N**uncius aurora, prius ut se suscitaret ipsum
Quam reliquos, alas explicat ante suas:
Gallorum ritu, verbi sic præco feracis,
Ut moveas alios, tu moveare prius.

Tentator.
48 **S**ic, velut in muros mures, in pectora Dæmon
Invenit occultas, aut facit ipse, vias.

Mortificatio.
49 **M**ortuus ut vivas, vivus moriaris oportet:
Assuece ergo prius, quam moriari, mori.

Hodie.
50 **H**oc quod adest Hodie quod nomen habebat heri?
Cras.

Cras Hodie quodnam nomen habebit? Heri.
Cras Ientum quod adest nunquam, nec abest procul
unquam,
Quonam appellatur nomine cras? Hodie.

LIBER TERTIUS.

54

Tibi soli peccavi.

54

* Pſal. 51.

SUBditus in legem peccat Regemque Deumque :
Rex peccat ſoli (rex quia nempe) Deo.

52

Oratio.

CHRiſtus uti clauſis penetraverat oſtia portis :
Sic caeli penetrant in via clauſtra preces.

53

*Mariae Magdalena ſterus : Ad cognatum
ſuum Elizeum Win.*

VANA videnda vagus quidquid peccavit ocellus
Abſolvit erraris illacrymando ſuis,
Fallor, an hinc oculo plorandi infuſa facultas,
* Peccandi quoniam ſons & origo fuit?

* Gen. cap. 4. v. 8.

De ſpe & metu.

54

Ad Amicum ſuum Robertum Boſſyer.

DIVITIAE atque metus comites ſunt ; ſpes & egeſtas,
Res opranda tamen ſpes, miſeranda metus,
Pauperis eſt ſperare, timereque divitis ; iſto
Quam ſperare equidem malo timere modo.

55

Methuſalem mortuus eſt.

NON vixiſſe diu vita eſt ; at vivere, vita eſt :
Quid juvat ergo diu vivere, deinde mori.

56

*De Jure & Juſtitia. Ad amicum ſuum,
Ric. Trever. LL. Doct.*

TRITA magis Juris quam Juſtitiae via ; quanquam
Juris iter longum, Juſtitiaeque breve eſt.

De hominum Intemperantia.

57

*Ad Joannem Griſford, Medicinae
Doct. doctiſſ.*

QUI fragilem longe cupimus producere vitam,
Luxuria vitae cur breviamus iter ?
Nolumus & volumus produci tempora vitae ;
Nolumus à nobis, malumus à Medicis.

58

Ad Ponticum.

PAUPER eſt : haud facile eſt fieri tibi, Pontice, ditem,
Dives eſt ? ex facili ditior eſſe potes.

59 *Pha-*

59

Pharisæi.

Dicunt, non faciunt: culpa est ea temporis hujus,
Fiat quod dictum est: dicitur inde Fide.

60

Libertas.

Sil felix est qui, quæ vult, habet omnia, quare
Velle solent homines, quæ voluisse dolent?
Virtus libertas est optima maxima; solus
Ille potest ut vult vivere, qui bene vult.

61

Christus Cujas.

Conceptus Nazaret, ortus tibi conscia Bethlem:
Ut quot Naturæ tot tibi sint patriæ.

62

Christus Crucifixus.

Ertanti, pereunti, ægro, via, vita, salusque.
Mors mortis pendens in cruce, cruxque crucis.

63

Crux Christi.

Cruce Christum tulit ista, crucem Christus tulit
Pro nobis illum crux tulit, ille crucem (istam);

64

*De Religione. Ad amicum suum,
Joan. Bowman Theolog.*

Arbor amœna pio plantanda in pectore, cujus
In radice labor, fructibus iacet honor.
Primus in orbe Deos fecit timor, haud male dictum:
Est etenim pietas prima, timere Deum.
Fel in radice est pietas, in vertice mel est:
Religionis enim fons timor, amnis amor.

65

In Prodigum & Parcum.

Hic nisi post mortem veteri nil donat amico;
Ille nihil, quod post funera dones, habet.

66

Conjuges.

Vxorem vir amato, marito pareat uxor:
Conjugis illa sui Cor; Caput ille suæ.

67

Studium.

Amentes sunt studiosi scite studentes:
Nemo sit infans, qui studet esse bonus.

68

Memento mori.

Mors incertarum rerum certissima; cunctis
Incer tum quando, certum aliquando mori.
Nullus ab occasu procul est homo, nullus ab ortu:
Nec tamen illius, nec memor hujus homo.

69 b. Vir.

Sponsa Dei Patrisque parens, & filia Filii:
Virgo, nec absque viro; mater, at absque viro.

Commune est vitium, tamen est nil carius illo:
Res vilis Virtus, rara sit usque licet.

Præteriti spes nulla manet: spes sola futuri;
Res abeunt sine spe; spes redeunt sine re.
Dum nos præteriti dolor angit, cura futuri,
Bellua quod præfens est capit; illa sapit.

Rerum regina est ratio naturaque mater,
Nam natura parit res, ratioque regit.

Natura ingenuit rationem provida nobis:
Naturam ratio nos jubet ergo sequi.

Libertas, infanda loqui, tibi sola videtur:
Liberæ lingua fat est, cui tacuisse licet,

Sis bonus, anne malus, quid refert, Marce?
Jure mali, quasi vi; vi quasi jure, boni? (cur.

Sulta hæc invidia est, cui cuncta recentia sordent,
Invida sultitia est, cui nova sola placent.

Ducet ad æternam te mors brevis, ut via, vitam,
Ut mors interitus non sit, at introitus.

Anchora spei nostræ, navis fidei, mare amoris,
Terræ sal, cœli sol, animæque salus:
Morte tua letum delerum, mortua mors est:
Crederet at mortem quis potuisse mori?

Crimina qui cernunt aliorum nec sua cernunt:
Hi sapiunt aliis, desipiuntque sibi.

80 *Vita Sanctorum.*
Sanctorum vitas legere, & non vivere, frustra est:
 Sanctorum viras digite, non legite.

81 *Patria.*
Est domi ubiq; Bonus, Sapiens non exulat usquam;
 Omne solum Forti patria & omne salum,
 Exilium est ubicumq; male est, patria est, ubi contra;
 Patria ubique bonis, exiliumque malis.

82 *In Atheum.*
Præteriti tibi nulla fides, spes nulla futuri;
 Præsentis totum re tener unus Amor.

83 *In Hæreticos.*
Aurum Virgilius de stercore colligit EnnI:
 Ex auro sterco colligit Hæreticus.
 Laudationis multiplex effectus.

84 *Ad Encomiasticos.*
Fit melior laudando bonus, pejorque malignus,
 Cautior astutus, simplicior stolidus.

85 *Festina lente.*
Nemo repente bonus: lente properare memento;
 Virtutis quamvis ingrediare viam,
 Utile consilium fit inutile festinanti
 Collige primo animum, corrige deinde, tuum.

86 *Invidus & Stultus.*
Deficit hunc ratio recta, illum mens bona; verum
 Cernere dum non vult ille, nec iste potest.

87 *Λόγος.*
Sermo Dei totus Ratio est. Oratio noster: (mo,
 Sic λόγος est, loquitur quod Deus, & quod ho-

88 *Opinio.*
Credere vult nemo, credo sibi quisque, fidemque,
 Sicut amicitias, utilitate probat.

89 *Ars.*
Naturæ in gremio Deus artes condidit; ut fit
 Usque quod acquirat quodque requirat homo.

90 *Apologia Adami.*
Cur ego peccati quasi princeps arguor auror,
 Non ego peccavi primus; at Eva prius.

91

Serpens.

Tenerator tuus ipse, tuus deceptor es idem.
Te qui tentaret, tu nisi, nullus erat.

92

Semper eadem.

Unus in orbe Deus semper fuit, est, erit idem:
Cur non est eadem semper & una fides.
Una fides, velut una dies, illuminet orbem;
Unus ut in cælo Sol, & in orbe Deus.

93

Oratio mentalis.

Sit purum pectus domus oratoria, lector
Spiritus, & mundum cor manuale precum.

94

Quinque vulnera.

Pharmaca sunt potius, quam vulnera, vulnera
Curat enim plagis vulnera nostra suis. (Christi;

De Amicitia adumbrata.

95

Ad D. Joannem Suckling, amicum suum.

Dum sol obscurum radiis illuminat orbem,
Est individuus corporis umbra comes.
Quamprimum liquidus nebulis offunditur aër,
Ecce repente tuum deserit umbra latus,
Te, bona dum splendet fortuna, sequentur amici;
Ut te, dum lucet sol, solet umbra sequi.

96

Virtus.

Non est in verbis virtus, at rebus inhæret;
Res sunt, non voces, Spes, Amor, atque Fides.

97

Rachel.

Sublatus natum quare fles; cumque dolore
Perdis eum, quem non absque dolore paris.

98

Salomon.

Prudentes quot sunt, tot sunt miracula mundi;
Nam mirabilius quid sapiente viro?
At Salomon Seprem senior Sapientibus; ergo
Octavus non est, primus at esse potest.

99

Spes.

Cum mihi sit casus prudentia nulla futuri,
Quid speremve boni, quid metuemve mali;
Non despero tamen: cum spe mihi spiritus exit:
Producit vitam spes mihi longa brevem.

100

Ignorantia humana.

Vivere vix quid sit novi, mirum nihil ergo,
Si quid sit nasci nescio, quidve mori.

101

Christus via.

Ad caelos vis scire viam tibi qua sit eundum?
Ad te descendit caelitus ipsa Via.

102

De Fama. Ad Nobiliss. max. spes adolefcentem D. Joan. Harrington, Equitem,

Quærito virtutes, virtutum spernit laudes:
Nominis est etenim gloria non hominis.

103

Fides.

Pythagorea Fides est inter dogmata princeps,
Quicquid Pythagoras dixerat, *Autos* i^oq.

104

Æquanimitas.

Seu mortis venit, seu nondum venerit, hora;
Culpa est velle mori; culpaque nolle mori,

105

Tempora novissima. Ad Amicum suum Carolum Rayes, Theologiae Doctorem.

Tempora, si non erro, novissima prima fuerunt,
Nempe novum tempus, cum novus orbis, erat,
Dic mihi jam veterum lector studicse librorum,
Hoc tempus nostrum sit vetus, ane novum?

106

Voluntas.

Vis bonus esse, velis tantum, si esque volendo;
Is tibi posse dabit, qui tibi velle dedit.

107

Ad Solem.

Phœbe bis octogies terra pulcherrime major,
Innumerabiliter cum videare minor:
Qui mihi tantillo vermi, Sol tante, videris
Tantulus, heu videor quantulus esse tibi?

108

Probinas.

Vir sapiens plerumque bono est sapientior; esto:
Dummodo sit melior vir sapiente bonus.

109

Homo.

Cor, nisi cura, nihil; caro nil, nihil triste cadaver:
Nasci, ægrotare est; vivere, sæpe moti.

110

Multiloquium. Ad Prædicatores.

Sermones crebri morum sunt signa malorum:
Nam quid opus verbis est, ubi facta vides?

F 2

III Mors.

111 *Mors contra & secundum naturam.*
Non prius auferres prolem, quam dura parentem
 O Mors, naturam si sequerere ducem
 Naturam in vita, naturam in morte sequamur;
 Vult Natura hominem vivere, vultque mori.

112 *Eloquentia.*
Facundus non est, qui multa, at qui bene dicit;
 Ut nec fecundus, qui mala gignit, ager.

113 *Deus.*
Ut prohibent oculum nebulæ discernere caelum:
 Sic videt ob mentis nebula nemo Deum.
 Nemo Deum vidit; pauci audivere loquentem;
 Hinc tam rara * fides, at mage rarus † Amor.
 * Fides ex auditu, † Amor ex visu.

114 *Ad Ponticum.*
Sæpe rogas, Quor habes annos, respondeo, Nullos;
 Quomodo? quos habui, Pontice, non habeo.

115 *Ad Carolum Rives, Theolog. Doctorem, veterem amicum. De Amore & Amicitia.*

Natura à longa quod consuetudine differt,
 Hoc ab amicitia, Carole, distat amore.

116 *Principes.*
Præ vobis pietatem & Religionis honorem,
 Semper & antiquam fertis in ore fidem:
 Religio sed vos augendi accendit honoris,
 Non restaurandæ Religionis honor.

117 *O tempora! ô mores!*
Cur accusat homo mores ac tempora, culpam
 Moribus adscribens temporibusque suam?
 Non in temporibus vitium est, aut moribus ullum,
 Non vitiamur ab his temporibus, sed in his.

118 *Philosophia.*
Plurima scire volunt omnes, ac credere pauci,
 Hinc multi credunt plurima, pauca sciunt.

119 *Malum infinitum.*
Mille modis morimur morales, nascimur uno:
 Sunt hominum morbi mille, sed una Salus.

120 *De Controversiis.*
Theologi certant, & adhuc sub iudice lis est;
 O utinam lis sub Iudice tota foret!

Theio

Theiologi certant, & adhuc de iudice lis est:

O utinam lis de iudice sola foret!

Tanta vel in nobis utinam lis esset amoris,
Quantus, in hoc lacero tempore, litis amor.

121 *Christus in cruce.*

IN medio Christus latronum quando pependit,
Aut nunquam, aut Virtus tunc fuit in medio.

122 *Temporis filia.*

Q uod verum est, lateat quamvis aliquando patebit
Hinc & apud Grajos nomen ἀληθές habet.

123 *De Medicina & Jurisprudencia. Ad Henricum Martin. Doctorem V. Juris prudentiss. & Joannem Grisford, Doctorem Medicina perussinum. amicos suos.*

Vivere naturæ si convenienter amarent
Mortales, medica nil opus esset ope.
Si saperent homines. rixis avidisque carerent
Libitus, & queruli garrulitate fori.
Sic incompositus post scrinia Bartolus iret,
Et mus illectum roderet Hippocratem.

124 *Conjuges.*

D ifcordes nos tota domus non continet ambos,
Concordes lectus non tamen unus habet.

125 *Dies brevissima.*

U NA dies nostræ suprema brevissima vitæ;
Est etenim fini proximus ille dies.

126 *Querimonia virtutis.*

R Arus amoris, amor, virtutis nullus amator;
In pretio pretium nunc, in honore honor est.
Divitiæ prostant, emiturque pecunia nummis;
Et sua jam virtus præmia vilis emit.

127 *Durus pater.*

I Ngnatum quo, dure parens, es parcior, hoc es
Largior; huic moriens omnia namque dabis.

128 *Oratio ad Deum in Morbo.*

N Aturæ natura, Deus bone, cum mihi posse
Vivere sustuleris, da mihi velle moti.

129 *Ad litigatores.*

S I iudex tibi surdus erit, desertus abibi,
Et frustra, amissa lite, desertus erit.

Judicibus plusquam juri studuisse juvabit;
Hos tibi, quam leges, conciliato prius.

130 *In Brunonium.*

Instituere patres ideo jejunia nostri,
Ut caro spiritui pareat, ille Deo:
Tu semper plena servas jejunia mensa,
Spiritus ut carni ferviat, illa tibi.

131 *Tempus.*

Omnia fert ætas secum; aufert omnia secum:
Omnia tempus habent, omnia tempus habet.

132 *Cessatio miraculorum.*

Abreviata Dei, siquidem miracula cessant,
Est manus? an porius nostra minuta fides?

133 *Ad Irum.*

Vivere te semper velles? tu vivere semper
Non potes: at semper vivere velle potes,
At cum tam misere vivas, ego nescio quare,
Velle licet possis vivere, posse velis.

134 *Scientia.*

Judice me, soli semperque perinde beati
Sunt, quicunque sciunt omnia, quique nihil.

135 *Christus.*

Inis noctis ut est aurora, & origo diei;
Quo plus in vita dormio, vivo minus.

136 *Quis tu?*

Queis oculos videam ipse meos oculi mihi defunt.
Qua mentem videam mens mea mente caret.
Si mens; una mei pars optima nescio quid sit,
Undi tibi possum dicere, sim quid ego?

137 *Regnum Calorum.*

Regnum calorum, quo non patet amplius ullum,
Cur ad tam paucos pertinet? arcta via est.

138 *Dolor & voluptas.*

Cor corpusq; dolor præfens gravat usque, futurus
Suspensum cruciat, præteritque juvat.
Præfens præterito juvat emta dolore voluptas;
Venturo præfens emta dolore nocet.

139 *Petrus.*

Ultimus in Solyma Kaiphaz fuit urbe sacerdos;
Ut perhibent, Roma primus in urbe Kephas.

De somno.

140
Si somnus nihil est nisi mors, nil mors nisi somnus,
 Quo plus in vita dormio, vivo minus.

Roma.

141
Incepto fratrem Cain orbe occidit Abelem,
 Incepta fratrem Romulus urbe Remum.
 Roma Remi polluta recens, ut mundus Abelis,
 Sanguine: principium est Orbis & Urbis idem.

Hominis perfectio.

142
Uniscujusque res perfectio summa
 Est, ad principium posse redire suum:
 Tunc igitur perfectus homo summeque beatus.
 In caelum & terram quando revertat, ero.

143 * Domine, adauge fidem nostram,
 * Luc. cap. 17.

Non augenda fides, potius minuenda videtur.
 Vix cum sint homines tot, quor in orbe fides.
 Sortitur sibi quisque fidem, sibi quisque magistrum;
 Nunquam plus fidei perfidixque fuit.
 Domine, diminue fides nostras.

In avarum.

144
Improbus Herculeum Nihil-ultra transir, avarus
 Plus ultra Caroli semper habere cupit.

Bonum Transcendens.

145
Trascendit Genus omne Bonum, nullisq; tenetur
 Finibus; est igitur nullus in orbe Bonus.

Omnia vanitas.

146
Deseret mores, si viveret, Heraclitus;
 Nostraque rideret tempora Democritus:
 Quanquam ad ridendum curas & inania mundi,
 Splenis Democritus non satis unus habet:
 Ad casus hominum, lacrimarum rore rigandos,
 Heraclite, oculi non satis ambo tui.

In Epicureos.

147
Sepe ego de Veneris juvenes brevitate querentes
 Audivi, & vitæ de brevitate senes.
 Vita voluptatis brevis est, vitæque voluptas;
 Qui pariter parvi pendit utramque, sapit.

Opera.

148
Qui bene fecerunt, illi sua facta sequentur;
 Qui male fecerunt, facta sequentur eos.

F 4

149 Ini.

149 *Inicium sapientie timor.*
Speraret caelos nemo, si nemo timeret
 Infera, prudenti spem facit ipse metus.

150 *In Battologum.*
Non contentus eo, doctas quod inanibus aures
 Vocibus, & tempus garrulitate teras;
 Post longo enectum sermone levique popellum,
 Temporis aggredietis de brevitate queri.
 Oxonium redeas, melius distinguere discas;
 Sermo quidem longus, non breve tempus erat.

151 *In eundem.*
Nulla sat ut Tullii est oratio longa disertis;
 Sic tua, Batte, brevis concio nulla satis.

125 *In Polytheos.*
O stolidæ gentes, quæ vos dementia cepit,
 Plures quam mundos esse putare deos?

153 *De ingenio & studio.*
Ingenium, studio si non acuatur, hebescit;
 Ut relum, assiduam eos nisi præstet opem.
 Ingenium studiis alitur, teritur quoque, sicut
 Tela terendo acuit eos, acuendo terit.

154 *Nosce teipsum.*
Qualis sit, talem se nemo intelligit: atqui
 Se meminit puerum vir, juvenemque senex.

155 *Ars longa, vita brevis.*
Vt solide sapiat, nulli sua sufficit ætas;
 Mors prius à tergo, quam sapiamus, adest.

156 *In Moranum senem.*
Non discenda modo, sed dediscenda supersunt
 Multa, Morane, tibi, si bonus esse velis,
 Dediscendo bonus discendo quomodo fias?
 Difficile ætati cum sit utrumque tuæ.

157 *Ad D. T.*
Dupliciter miser es, quia felix ante fuisti;
 Dupliciter felix, qui fuit ante miser.

158 *Omnes que vult que sua sunt.*
Non quærit Christum Laicus; sua commoda quærit.
 Nec tu *τὸν Χριστὸν*, Clere, *τὸ Χρηστὸν* amas.

In Brunonium.

159 **C**ui pestis testis divina creditur ira,
 Tam bene, Brunoni, qua ratione vales?
 In promptu ratio est; qua non capitalior ulla
 Esse potest, patriæ pestis es ipse tuus.

Respice finem.

160 **R**espice principium potius, sed prospice finem,
 Cælum suspiciens, despiciensque solum.

Sensus, Ratio, Fides, Caritas, Deus.

161 **N**il sensus ratione carens; ratio fidei expers;
 Nil sine amore fides, nil amor absque Deo.

162 *De Prudentia. Ad amicum suum
 D. Thomam Bridges.*

Utiles in rebus prudentia semper agendis,
 Una est virtutum ludimagistra trium.
 Nempe bonum in vita quid sit, Prudentia monstrat;
 Ut Logice, verum quid sit in arte, docet.

Ad Parentes.

163 **S**um tua, care pater, tua sum caro, mater in una
 Carne mea duo vos estis & una caro.

Prudentia & Fortitudo.

164 **P**rudentis cavisse viri est mala, ferreque fortis.
 Ut mala non metuat, ille, nec ille ferat.

In sudore vultus tui.

165 **M**andere qui Panem jubet in sudore diurnum,
 Non dabit æternas absque labore dapes.

166 *De Fide & Caritate. Ad cognatum suum,
 Audanum Guyn. Theolog.*

Arbor uti plantanda prius quam fructus habendus,
 Inter virtutes prima docenda fides.
 Vita fide paritur, tamen haud sine amore; ut egenus
 Spe vivit, sed non absque labore tamen. (est
 Prima Fides igitur, princeps Amor est; quia magna
 Credere, sed virtus major amare Deum.

167 * Si oculus tuus dexter, &c.

* Matth. 5. 29.

Si quoties peccans dextri effodiantur ocelli,
 Mundus in exiguo tempore luscus erit.

168 Ad-

66 LIBER TERTIUS.

168 *Adverbia Christiana. Ad amicum suum Io. Tovey.*

Adiectiva parum profunt. Adverbia multum;
Non bona tam pensat quam bene facta Deus.

169 *Vita brevitatis.*

Instanti nondum nato par omne futurum
Judico, defuncto præteritumque seni.
Tollito præteritum de vita, tolle futurum,
Quantillum vitæ, quod tibi restat, erit?

Lex Talionis.

170 *In Aulam.*

Majorum nunquam, Aule, legis monumenta tuo-
Mirum est, posteritas si tua scripta legat. (rum:

171 *Tempus.*

Tempus edax rerum. nos & terit omnia tempus :
Nos terimus tempus. jam sumus ergo pares.

172 *Abundans cautela, Ad Michaëlem Heyden, amicum suum.*

Nill remere facias, timide nihil, omnia caute :
Cuncta cito, sero nil, subitoque nihil.
Natura es timidus? sortem prudentia reddet;
Nemo cavenda timet, qui metuenda cavet.

173 *Joannes ad appositum.*

Concurrat veterum licet in te turbe, potes tu
Hac omnes una vincere voce; Nego.

174 *Justificatio.*

Justificat hominem sua facta fide sine fidelem?
Justificat solus facta fidemque Deus.

175 *Dies Judicii.*

Quo respondebunt homines, & ad omnia, & o-
Judicio tanto num satis una dies? (mnes,

176 *Ad Marianum.*

Oderunt peccare boni virtutis amore :
Sunt igitur pauci nunc, Mariæ, boni.
Improbis tanti, probitas tam denique parvi
Penditur : ut probum pene sit, esse probum.

177 *M. Magdalena sicut.*

Surgunt ex una fontes duo monte perennes,
Unde duplex falsæ labitur amnis aqua.

178 De

178

De Anima.

COelitus ora mihi mens, non ex traduce; nam si
Corpore cum reliquo mens oritur, moritur.

179

In Marcum

In lecto tua vota facis, resupinus adoras:
Quid mirum, ignavas Marce, perire preces?
Orantis quasi non orantis inania verba
Sic audit, quasi non audiat illa, Deus.

180

Infernum.

UT niger in niveum nulla refert arte colorem;
Spectat ab inferno sic via nulla retro.

181

Ad amicum pauperem.

Est male nunc? utinam in pejus fors omnia vertat
Succedunt fummis optima sæpe malis.

182

Partes mundi.

Dividitur totus partes in quatuor orbis;
Orbis quot partes, sunt tot in orbe * Fides.
* Judaica Christiana, Mahometana, Pagana.

183

Discordiarum cause.

Sensus quemque suus. Ratio sua quemq; gubernat;
Velle suum cuique est, & sua cuique Fides.
Velle suum cuique est, fratrum hinc discordia: ut in-
Fratres conveniat, nil nisi velle deest. (ter

184

Liberals.

Vir justus dat cuique suum, sed te dare oportet
Divitibusque suum, pauperibusque tuum.

185

Sapiens.

Qui rerum novit causas, ac tempora servat,
Temperat affectus, ordinat acta, sapit.

186

Sapiens.

Fata regunt fatuos; sapiens dominabitur astris;
Non fatum, at * fati se regit ipse suo.
* id est, sapientia.

187

Infans anonymus ante baptismum mortuus.

Mortuus heu! nec lotus aqua, nec nomine notus,
Non habui nomen quod tibi, Christe, darem.
In libro vitæ tu me sine nomine scribas;
Spes est in solo nomine nostra tuo.

188 *Adv.*

188 *Adulator & Invidus.*

Zoilus & Gnatho non re sed nomine distant:
Virtutem ille bonis invidet, iste malis.

189 *Amor & amicitia.*

Nodus amicitiae rumpendus propter amorem?
Propter amicitiam non violandus amor.

190 *Petrus & Paulus.*

Imperium gladio, sed opes sub clave tenentur;
Ditior est Paulo scilicet inde Petrus?
Esse inopem, divum sua dicit epistola Paullum:
Hoc sanctus de se nullibi Petrus ait.

191 *Socrates.*

Nil scis, unum hoc scis; aliquid scis & nihil ergo;
Hoc aliquid nihil est: hoc nihil est aliquid.

192 *Homo.*

Plorabās cum natus erat: fuit ergo voluptas
Nulla tibi nasci; cur dolet ergo mori?
The windings heere.

193 *Ad Paullum sepulchrum.*

Ex utero matris venisti nudus in orbem:
In terram reclusus sindone, Paulle, redis.
Plus auferis igitur tecum quam, Paulle, tulisti,
Plus reddis matri quam dedit illa tibi.

194 *Ad lectorem aulicum.*

Si sapiant hic multa scholam perpauca sed aulam:
Scito quod hæc aula scripsimus, illa scholæ.

195 *Prudens Simplicitas. Ad amicum amicissimum, Joan. Clapham.*

VT nulli nocuisse velis, imitare columbam,
Serpentem, ut possit nemo nocere tibi.

196 *Oculi Reipublicæ.*

Lex & Religio junxerunt fœdera: pravas
Hæc hominum mentes comprimit, illa manus.

197 *Ad Joannem Grifford, Medicinæ Doctorem peritissimum.*

Artis Apollineæ quod sis; Grifforde peritus,
Haud mirum; nostri corpus & ipse tuum.
Si non Galenus jubet hoc, at doctus Apollo
Jussit: Apollineum γυῖός σε αὐτὸν erat.

198

*Cornicula. Anser.**Cornicula.***A**ltera me in terris non est facundior ales.*Anser.*

Tu me plus loqueris : plus ego scribo tamen.

199

*Miseria Job.***D**ivicias Jobo, sobolemque, ipsamque salutem
Abstulit (hoc Domino non prohibente) Satan,
Omnibus ablatiis misero, tamen una superstes,
Quæ magis afflictum redderet, uxor erat.

200

** Pauls and Westminster.*** Templum Divi Pauli ; & Monasterium Sancti Petri.***P**iscus ad Occiduum stat Regius & Fora Petrum
A L B A nec à Petro principis Aula procul.
Ad divum Verbi præco mysteria Paulum
Explicat & merces Bibliopola sacras ?
Omnia conveniunt, sit Paulus ut hic, Petrus illic ;
Ditior hic Paulo, doctior ille Petro.

201

*In Conjuratores, qui 5 Novembris, die Martis,**1605. subjecto pyrio pulvere Curiam**Westmonasteriensem disfla-**re insinuerant.***E**x ima celsum tellure lacessere cælum :
Eque loco superos inferiore Deos ;
Quid si non hoc est imponere Pelion Ossæ,
Et turrim in terris ædificare Babel ?
Atque iterum in cineres Trojanam vertere gentem,
Inque tenebrosum volvere cuncta Chaos ?

202

*In eosdem.***E**rgo novam in cineres voluistis vertere Trojam
Perjuri fato quo periere Phryges ?
Non fuit infando lux Martis idonea fato :
Mercurii Cinerum nam solet esse dies.

203

*Rex ad Britanniam.***F**ama meæ mortis nuper tibi nuncia venit.
Nolito famæ credere : crede mihi.

204

*Ad Angliam, de Unione Britannica.***I**terna æterna Britones jam pace fruentur ?
Ternus enim populus qui fuit, unus erit.

G

Wallis

198

Wallia cui vallum contingit, Scotia scutum,
Anglia, securam jam licet esse tibi.

205 *Ad Thom. Neville; D. Henrici & D. Mariae
Neville maximæ spes & optimæ
indolis filium.*

ORTE Nevillorum puer alto à sanguine, dultī
Pingitur in vultu cuius uterque parens;
Exprimis & mores, non corpora sola parentum;
Matris virtutes, ingeniumque patris.

206 *In obitum Nobiliss. D. Caroli Blunt,
Comitis Devonæ, 1606.*

CAROLE, laudandus dubito magis, anne dolendus,
Elegio dignus sis, Elegone magis.
Mortuus es; de te multi jam multa loquuntur:
Optima quæque boni, pessima quæque mali.

207 *Ad Lectorem.*

QUæ legis hic, sunt curra Epigrammata, sunt quoque
pauca:
Nam si multa forent curta, longa forent.
QUæ legis hic, sunt pauca Epigrammata, sunt quoque
curta:
Nam si longa forent, pauca multa forent.

208 *De viva voce, & Scriptis.*

SIT verbum vox viva licet, vox mortua scriptum;
Scripta diu vivunt, non ita verba diu.

Tertii libri Epigrammatum.

F I N I S.